

R SIVE *James I King*
ICON QVATER
Maximi Monarchę,
IACOBI PRIMI,
Anglię, Scotię, Francię,
& Hibernię Regis.

AD
Serenissimum HENRICVM
Britanniarum Principem
Inclytum.

LONDINI
Excudebat IOANNES NORTON,
Serenissima Regia Maiestatis in
Latinis, Gręcis, & Hebraicis
Typographus.

ANNO DOM. 1607.

13

LONDON:
Printed by J. G. & J. S. Norton,
Printers to the Royal Academy,
in Pall Mall.
Anno Domini 1807.

INCLITO BRITANNIA- RVM PRINCIPI

HENRICO, *Annos*
& *gloriam*
P.

MVSEVM
BRITAN
NICVM

RVDITA *diligen-*
tia maiorum, Prin-
ceps Britannie, la-
borauit imaginibus
aut statuis illustri-
um rerum gloriam

prosequi, vel ut caducas etatis vires
subleuaret, vel ut qui veros radios non
ferebant, eos saltem in simulachris specu-
larentur, veluti solis motus in exigua

EPISTOLA.

charta describuntur, caligabis si ipsum oculis sequi velles. Inde numina Deorum in ære vel marmore efficta, patrum nostrorum religioni suffecerunt. Ægyptiorum verò curiositas etiam cogitationum magnitudinem in picturæ compendium deduxit. Ego omnium audaciam immani voto superavi, & cum vno Apelle tentavi Alexandri maiestatem, sed augustiori quàm corporis specie ostendere. Certè quamquam ad sublimitatem audacissimi operis humilitas mea non pertingit, & iam diu cereæ pennæ volantem destituerunt, tamen non poterit esse inuenusta tabula, quæ hunc Regem omnium seculorum florem voluerit adumbrare. In ea artifices discent quo habitu velit sapientia effingi, & ad virtutis lineamenta peruenient. Tu verò, Serenissime Princeps, in hoc libello siue imagine intueri & quam diuino patre sis genitus, & qualem te omnium vota, tum etiam tu-

EPISTOLA.

us genius futuris seculis destinat. Mar-
 tem & Herculem maiores coniunxerunt.
 Vtrique fortitudo aperuerat Cælum; U-
 trique Salios antiquitas dedit, ut eorum
 numina permisceret. Ita cum fatigaue-
 ritis prodigas Parcarum manus, & post
 seculorum aliquot seriem ad syderum im-
 mortalitatem venietis, vos paribus ti-
 tulis & una famæ nobilitate nepotum
 memoria consecrabit. Quippe te sanctis-
 simus genitor ad maiora suis virtutibus
 prouocat, tu verò quantæcunque gloriæ
 impendio, infra illum stare cupis; & ita
 mutuae pietatis litem fata diuident, ut ali-
 quando æqualibus sacris digni confunda-
 tis honores vestros; nisi quod tu illius
 exemplo vixeris, ille sua sponte
 & indole, ipsi pene virtu-
 ti præscripserit le-
 gem. Vale.

Gen. V. 1.

179

EA

A D C R Y P T Æ V M,
Britanniæ triumphantis
Authorem.

Agnosco hîc, Cryptæ, tuæ vestigia dextræ;
Agnosco hîc vultus, Rex Iacobe, tuos,
Namque sui similis ductus Cryptæ per omnes
Perfectum Artificem te tua dextra refert.
Et vultus referens exacti imitamina Regis
Te Regem exactum, Rex Iacobe, refert.
Ne tamen hîc nimium tumeas Cryptæ, memento,
Laus tua cum multis distribuenda venit
Utq; tibi placeas, Iacobe, impensius, audi,
Laus tua cum nullis distribuenda venit.
Qui Regum vultus felici pollice adumbret,
Forsitan è multis alter & alter erit.
Sed bene qui solio sedeat, qui sceptrâ gubernet,
Vnicus è multis Rex Iacobus erit.

A

A D C R Y P T A V M

Britannic triumphantis

Auctoritas

Agnosco hic, Cypree, tunc cognoscis dantes;
Agnosco hic cunctis, Rex Jacobus, enos;
Nuncus hic famulis ductus Cypree per omnes
Pfectum Aristonem te tua dextra refert.
Et totius refert exacti immanis Regis
Te Regem exactum, Rex Jacobus, refert.
Nuncus hic immanis tunc Cypree, inuenio;
Lans tua cum militis distribenda venit
Nunc tibi placet, Jacobus, imperium, audi;
Lans tua cum militis distribenda venit
Qui Regem cunctis felici pollice admittit;
Iositan e militis alter e, aliter est.
Sed heus qui solus fecit, qui cepit a gubernat;
Nuncus e militis Rex Jacobus est.

A

BRITANNIA

Triumphans.

BRITANNIARVM
maiestatem, & indy-
tū robur, non pote-
rat natura satis mag-
nificè ostendere, nisi
præcisas à reliquis terris amouisset,
velut alterum orbem. Insula viris
& armis exercitatissima, etiam vl-
tra Creticum aut Parthicum no-
men sagittarum ambitiosa, & in
hoc studio foelix, proculdubio se-
dem mundi ad Septentrionem col-
locasset; nisi fata promissum alijs

gentibus imperium reseruassent ;
Britannis inter se actis, & ciuili dis-
cordia flagrantibus. Nō aliter gens
Martia potuit atteri nisi mutua
clade , neq; Dij inuenerunt parem
Britanno hostem , nisi quem ipsa
insula tulisset. Igitur diuisis genti-
bus dum hi se Caledonios, illi Bri-
tannos appellant, & acerrimos e-
xercitus frustra in patria consu-
munt ; miselli ! cæteris gentibus
laxis plerumque ac mollibus sum-
mam laudis atque rerum intenta-
to discrimine concedunt. Neque
hæc mutua odia quæ tanto Britan-
nijs steterunt, humanissimi populi
vitio , sed aduersantibus fatis im-
putem ; quoniam nulli genti sim-
pliciter fata indulgent, & rarò cum
virtute foelicitas miscetur. Igitur
cùm fortuna nemoribus ac pruinis
Britannicam famam premeret, &
ipsi

ipsi aut abuterentur districtis in se
gladijs, aut venatibus impende-
rent natos ad imperandum arcus,
C. Cæsar primus armatam ad lit-
tus classem admouit, docuitque
Britannos transiri posse maria, &
vim etiam elementis inferre ambi-
tiosam fortitudinem. Ab illa tem-
pestate auspicabimur Britanniae
triumphum, cuius laurea in hunc
diem succrescenti semper fronde
viguit. Neque enim curiosius in-
quiremus in Brutum, neq; Bren-
ni nomine ac victorijs ad huius
pompæ magnificentiam vtemur.
Sileantur illa bella quæ veluti in
antiquitatis penetralibus condun-
tur, & posterorum aciem fallunt.
Satis est in nepotum gloria, vt nul-
la se regio tot monumentorum in-
signibus, tot illustrium alumno-
rum ingentibus factis iactet. Rudes
itaque

itaque militaris ac præsertim externæ disciplinæ homines, qui non alijs artibus informauerant robur, quàm vt carpentis decurrerent, eminùs sagittis, cominùs hostium arma breuib; gladijs tentarent, adortus Cæsar, milite superbo, victore, Romano, quid amplius effecit quàm vt homines suæ fortitudinis admoneret? Repulsus ab incolis, & Oceano (qui se Britanniæ expugnationi non consentire sequentibus vndis docuit) eò acriùs exarsit, quòd veluti orbe domitoria rebellarent. Secunda expeditione foelicioꝝ; vlteriùs paulò in insulam ingressus est, & aliquid extra littus explorauit veriùs quàm domuit. Sic ille futurus nepotum beneficio deus, cuius impetus Galliarum ferociam domuerat, qui bis Hispaniam rapuit veluti in trans-

cursu,

Triumphans.

5

curfu, qui Pharfaliam, qui Thapsum, qui Mundam, funesta camporum nomina, penè in collium altitudinem strage & cadibus eduxit, nihil amplius retulit ex Britannia, quàm vt doceret esse adhuc in terris locum, quo nundum Romanæ Aquilæ adorarentur. Sequuntur alij Cæsares, qui in Britanpia triumphos & cognomina pertinaciùs quæsierunt. Dni effedarii, fuderunt pilatos hostes, & instar Phrygij belli, nunc sub opidorum moenibus, nunc sub ipsa hostium classe dimicatum est. Tandem immortali laude donata insulæ pars, nescio an iustius quàm victores triumphâset. Etenim per partes egerime victa, quid aliud quàm se inexpugnabile ostendit, si contractis viribus certauisset? Decem Gallijs anni, pauciores Græciæ, Syriæ, suffecerant;

fecerant ; in Britannia consenuerunt ipsa castra, & hoc bellum veluti hæreditatem in manus suis liberis Romani milites dabant. Centum anni vix prouinciam constituerunt, liberis etiam tum Caledonijs, qui cum infestis armis importunè prouinciam vrgerèt, Romani desperata vltione nihil aliud quàm submouerunt hostem : vallo ad vtrūq; mare ducto Caledonios veluti in custodia habuerunt. Deinde cum socordia Cæsarum senesceret imperij robur, & domitæ gentes iam haurirent veluti libertatis gustum, Britannia ad maiorum virtutem excitata est; excussit malè recepti imperium fræni, & recuperata virium iuuenta luxurians, erupit in alium orbem, ac per vicinas gentes latè victricia arma circumtulit. Quoties tempestaté in Gallias deuoluit,

uoluit, & Aulide foelicior portus
non vnicum Achillem in Troiano-
rum posteros emisit? Quàm latè
Gallia extenditur, penè singula
priuatorum artia Britannicæ for-
titudinis monumentis signantur,
& fidelius externæ gloriæ titulos
quam suorum maiorum illius gen-
tis studium in hæc sæcula conser-
uauit. Arcium moles, fana condi-
ta, montes vel incesi ab Anglis,
vel obsessi, nunc etiam nobili fa-
ma ab incolis monstrantur, & cùm
odia inter gentes aboleuerint, nunc
maximæ cognitæ virtutis reue-
rentia viget. Neque captiuitatem
suorum Principum tacent, neque
Procerum cædes, & velin præfidi-
um extructas, vel excisas Britanni-
co fulmine arces, quæ pene superci-
lium in astrorum præsidium dedu-
xerant. Et ne singularum rerum
historiam

historiam in hoc compendium
deducam, quid eo illustrius quam
quòd urbem meminere quam
inexpugnabilem esse natura volue-
rat sibi ereptam non per infidias,
aut tentata ciuium conscientia, sed
castris ad mœnia positis, & publi-
co veluti sceptrorum duello; Vt
die atque cœlo teste, hinc difficilli-
mi loci ingenium, illinc Gallici re-
gis aciem urbis suæ angustias mise-
rantis magis quam lenientis rex
Britannus contemneret: qui nisi
iracundiam mitissimæ coniugi de-
disset, in Philippo renouaretur
Pompeij calamitas, & vt ille ad
Sertorianum suæ Lauronis incen-
dium, ita iste ad Edwardi faces
Caletanis tectis hærentes caluisset,
inutilis spectator, & tantum mise-
riæ suæ testis. Deinde tot acies fu-
sæ sunt, tot sequentibus sæculis a-
tri

Triumphans. 9

tri dies fastis Gallicis facti, vt penè victores tæderet tot cladibus exhaurire gentem, cui inuiti hostes erant; & Lilia ad Rosas accedere non Veneris sed Martis sanguine imbuta. Sed cùm victrix aspiraret felicitas, & Britannica virtus fortunam inuenisset, ecce tibi domesticus furor, & vtriusque Rosæ Principes fatali discrimine sæuientes. Non tantum sibi Gallia placeat; Britannicis seditionibus inualuit, neque fugerunt Angli ex vrbibus captis, sed redierunt ad lacerta patriæ viscera intestinis doloribus; & fortuna, pro Scipione Gallicis fuit, quæ tot Annibalum arma ab Italia auertit ad Africæ suæ mala. Alexander Granicum trajcere vesperi aggressus, prohibentibus amicis, non inquit, pudeat Hellespontum, si, eo intrepidè superato, ad

ad minoris annis ripas ignavo
torpore marceam? Ita maiores
nostri emenso Oceano, cum per
Gallica tela viam ad Pireneos inue-
nissent, noluerunt illis obicibus
suæ gloriæ limites poni. Erupe-
runt ab æternis pruinis montium,
& volucres Iberas gentilitio san-
guine pauerunt; non prædæ aut
victoriæ libidine, sed, quod glo-
riosius fuit, Regem seditione po-
pularium pulsum, in auitam se-
dem pijs armis reducebant. Taceo
expeditiones cæteras, ac victoria-
rum seriem, quam ingentium vo-
luminum moles ægrè explicat: ta-
ceo notas Oceano rates, & formi-
dabilem tot annis classem

A Gadibus usque

Auroram & Gangem.

Nec quòd ab extremo saltu
Hercinia & colonos olim misit, &
nouum

nouum Britanniae nomen obijci-
ant inuidi Britannicę fame; aut oc-
cupatas Normanni vltoris victoria
fedes. Nimirum fortitudinis domi-
ciliū fata hanc insulam constitu-
erunt, & Mars scenam è Gręcia su-
am in Britanniam transferens, se-
nescentes populi vires excitauit,
veluti noui militis supplemento;
& Saxonem atque Celtam adopta-
uit in clarissimi regni iura. Cæte-
rū neque imaginem, quę ad am-
bitiosum artificis studium exacta
est, corruptam putabimus, si dein-
de Appelles eam propiūs ad vitę
similitudinem admouerit; neque
violatam Britanniae famam, quod
eius inclitum robur externę gen-
tes auxerint, quę in idem corpus
transierunt.

Aliam insulę partem, quę pro-
piūs ad Septentrionem recessit ex-

terno principi, nunquam fata permiserunt, quia debebat Orbi Regem, qui syncera maiorum libertate nobilitatus insulam clarissimo imperio contineret. Scotia Romanos atq; Pictos sæuientes, Cimbros & Saxones inuicta, & pene deos atque homines tulit. Nec se intra domesticam fortitudinem continuit; sed ad fœdus sollicitata fidelibus armis tantum sanguinis prodegit, vt externi reges suis militibus vitam credant, pene damnata popularium fide.

Cum Romani victoriam ducum festo in urbem reditu celebrarent, primùm vrbes in auro & argento, & captiuorum fluminum simulacra, omnis præda & numeratæ pecuniæ tituli, Diademata deuictorum principum, & quidquid magnificum aut terribile victorem

ctorem populum mouerat, prefe-
rebatur. Interdum pompe triduum
examen ciuitatis oculos & studia
tenebat: Illum deinde curru lau-
roque spectabilem auidius intue-
batur populus, propter quem cæ-
tera spectauerat. ita in fortissima
gente precesserunt in hoc sæculum
tot arma ac victoriæ, vt IACOBVS
AVGVSTVS BRITANNICVS
digna veluti via in hunc orbem &
hoc imperium veniret. Adornan-
dus fuit populus, cui tantū Regem
destinauerant fata, & natura labo-
rauit vt inueniret Principem genti
parem. Regem finxit in Cyro Xe-
nophon qualem vellent sibi dij
imperare nisi haberent suū Iouem.
Ego verò si omnia quæ in magnis
principibus antiquitas laudauit in
IACOBVM veluti in altissimum
omnis virtutis Oceanum conflux-

isſe prædicem, & quàm multa Cy-
ro deluerint agnoſcetur, & non e-
rit aliquis, qui in hac charta men-
daciꝝ ſuſpicionem quærat; quoni-
am hæc maximi Regis virtus iam
amplexa quidquid mortalitate
contineri poteſt id etiam conſe-
quuta eſt, vt quanta eſt tanta eſſe
credatur. Nihil inquam hic homi-
nes legent, niſi quod ipſi dictaue-
rint, & cognoscent veriſſimæ famæ
vocem, quæ me, ſcio, nihil argu-
et, niſi quod plurima ex infinita
rerum ſerie omittam.

Igitur vt incipiam vnde præmia
futuræ Regis virtuti fata exorſa
ſunt; quanquam nobiliſſimæ ſtir-
pes hodie vigent, & pleraque ſcep-
tra tam altè repetitâ ſerie ad nepo-
tes defluxerunt, vt etiam multa
imagines ignorentur, erit tamen
quod omnes nouitatem ſuam ag-
noſcant

noscant, si claritatem stirpis & diu-
turnitatem regnandi cum IACOBI
origine admetientur. Quingenti
anni quibus familia purpuram in-
duit, plerumque faciunt, ut propè
mortalitatem nepotes dedignati
velint Ammonem cum Alexan-
dro authorem suum credi. Et quot
principum domus ante ter repeti-
tum sæculum angustior fuit quam
ut diadematis fortunam caperet,
nunc superbia & vanitate nomi-
num dijs atq; hominibus grauis?
At IACOBVS nec inanibus com-
mentis, neq; deliranti famę nobili-
tatē debet; ex illa arbore surculus,
quæ quadringentis penè lustris
iustos & luccidaneos Scotiæ Reges
dedit. Iam ab ipso regni natali ante
tot etates regnare in maioribus suis
cepit, & quod Fergusius imperium
accepit, mirum dictu, in hanc eta-
tem,

tem, in hunc principem, legitimo sanguinis iure transmissum est. Vespasiani genus adulatorum curiosum studium reuocabat ad nescio quem Flauium Herculis comitem. Aiebant in Italia consedisse seculis aliquot antequam excitarentur a Romulo initia urbis. Nihil illo videbatur illustrius. Gentis Iuliae ambitio sonabat Æneam, Ascanium, Capyn, Numitorem, magna nomina: sed quis ad Fergusium in hæc tempora vetustatem accederet? Et nec vllum Flauij solium legimus, & qui ab Ascanio ad Cæsares posterum, quam remiserant de paterna maiestate, ciues, priuati, etiam ignobili fama obscuri? At vero percenseat IACOBVS senium clarissimæ stirpis, exploret ad Fergusium maiores suos, quid nisi examen diadematum, & inuiolata principum

pum series, qui non reliquerunt
 parendi exemplum nisi quod sibi
 imperauerunt? Quis credat in Sco-
 tia tot detonsisse bellorum tempe-
 states, tot temporum inclinationi-
 bus interuersa vicinorum imperia;
 interdum civilibus odijs regionem
 arsisse; nec vlla vi fatorum, aut ve-
 tustatis & temporum cuniculis
 succubuisse destinatum imperio
 genus? Illustrior ex tot iniurijs e-
 merfit principum virtus; & inter
 sequissimos fluctus venerabilem do-
 mum, tanquam Cæsarem in Græ-
 cula nauis actatum, fata metuerunt
 euertere. ^{ob} Sed quoniam hoc est rebus in-
 gentibus veluti fatale, vt difficilia
 naclæ initia iam ab ipsis cunis cum
 malignitate temporum pugnent,
 noluit fortuna id in tam præclari
 Regis exordio esse omissum. Ne-

scias an tantam virtutem suffocari
fatis placuerit, an hac iactatione
ostendi, deos è cœlo non nisi per
turbines descendere. Neque magis
cum Lucina luctata est Herculis
mater quàm cum violentia infesto-
rum casuum virtus, vt hic tranquil-
litatis nouus author in omnium vi-
tiorum ruinam nasceretur. Non-
dum hostes fecisse poterat, non-
dum odium meruisse, adhuc intra
dulcissimam matrem inclusus, cum
illum parricidarum ferrum penè
ex ipsius naturæ latebris cruentissi-
mo natali eruit. Quis ô Numen
Cœlitesque dies illa, quæ tempestas
fuit, cum Scotiæ ac tot aliquando
regnorum foelicitas sub exiguo fu-
rentis pugionis motu stetit? Inci-
dit deinde illius infantia in turbu-
lentissimas tempestates, & grauif-
sima Scotiæ suæ tempora. Adhuc
natum

statum se scire non poterat; cum
iam custodes mutaret, & alienis
manibus crederetur. Miscebantur
omnia domestico tumultu, & pro
regijs cinis penè infantulū patriæ
cineres condiderunt. Mithridatis
Pontici natalem illustravit feralis
& sanguineus Cometes. Hinc por-
tendi creditum Maiestatem illius
toti orbi mirabilē, & eosdem penè
imperij limites qui terris & Oce-
ano fore. Nec vana deorum fides
fuit. Princeps Martius fundissi-
mū se hostibus Cometem manu,
consilio præbuit. Viderit atigurum
sagax cura. Ego insigniorem illux-
isse Cometem puto, cum sub in-
clyti ortum Regis incubaret Scoto-
rum animis discordia, tot diuersis
facibus armata: nisi tortè est terri-
bilius, aërem ardere quàm homi-
num mentes. Vagientem adhuc
Pyrrhum

Pyrrhum vix impigri custodes, & pietas nutricū, eripuerunt Neopolemi ferro. Metus & tenebre, & obiectæ fugientibus ripæ, terribili rudimento infantulum initiabantur ad bella. Romulum, & tot ingentia cum eo fata penè peruerterat cognatorum furor, permissum inclementibus vndis, nudum, & nisi frater eiusdem sortis esset, solitarium. In hanc Heroum classem fata Iacobum adoptarunt. crescere voluerunt in spes similes exercitam iisdem tyrocinijs infantiam.

Fluebant interim anni aliquot: emerferat ex infantia delicatulus puer, cum in eo plus annorum incrementa quàm virtutis laterent. Res incredibilis; nisi tot testibus niteretur veritas quot homines istud seculum constituunt. Statim emicuit tantæ indolis fulgor, & laboravit

borauit fama gentibus exteris aperire Britannorum felicitatem, velox, ingens, eo solo quem prædicabat minor. Mira spes injecta est omnium animis, & excitatae mentes vel lætitiā vel metum pro affectu ac merito intempestiuū votis consumebant. Etiam quos remotiores terræ submouerant, veluti sub alijs Dijs constitutos, tamen applaudebant tantæ spei; & de mundi fortuna gaudebant.

Igitur cum primæ ætatis initia egisset tanta populorum expectatione vt iam omnes loquerentur antiquos Reges, & prisca virtutum prodigia, vidit quantum sibi onus imposuisset fama, & cum ea virtutibus contendit.

Primum illi cum Musis commercium; vbi vtriusque eleganti æmulatione certatū est, vtrum ille plus splen-

splendoris Regi ex nobilissimis artibus, quàm ijs ipse dignitatis adderet ex tanti maiestate fastigij. Puer capacissimæ mentis, ingenij mirabilis, conspirante cum subtilitate iudicio, in annum ætatis duodecimum literis incubuit. Quis crederet? qui annus plurimis ad exordium literarum destinatur, cum vix initiorum capacia ingenia leuibus adhuc tyrocinijs, & quodam melle sparsis, mitigantur, is vltimus Regi fuit, quem illi in Musarum Ephæbæo præmaturæ & fortiores annis curæ permiserunt. Nullus ab hac ætate submotus accessu, literarum causa. Nullus interdum de Musis queri potuit quòd sibi occupatum Principem eriperent. destinavit castis virginibus noctem; & quas in ijs horas collocat, sibi, quam populo, & quieti quàm negotijs

gotijs surripi mauult. Vetus illud est iam ab antiquissimis temporibus priuilegium magnatum vt triginta cum Adriano legiones eruditissimos faciant. Et quàm multi ambitiosè vanitatem famæ consecretantur, rudes, impolitisi animis, & qui cum Nerone aliena eloquentia egent? Sed hæc præsidia hic Princeps contempsit. Non in externum tantum decus eruditionis nomen illi quæsitum est; & poterat esse Diogenes, nisi fuisset Alexander. Quis doctus (& quotidie ad eum confluunt) non stupuit tanti ingenij miraculum? Rerum incredibilis varietas, mirabilis antiquitatis peritia, selecta oratio, & nihil ab ijs abhorrens, qui perpetua arte deduxerunt studium velut ad robustam maturitatem. Non potuit ingenij impetus teneri intra Regiæ suæ

suæ lares, non potius ad priuatum nitorem quam ad publicam orbis lucem conceptus. Igitur collectis imperandi præceptis, quæ vel in maioribus mirabatur aut desiderauerat, informare pueritiam serenissimi filij voluit. delectu mirifico res maximas modico volumine complexus etiam quod nemo alius faceret animum suum expressit. Modestissimo non tam literarum quam exercitationis suæ contemptu, veluti imperauerat libro suo ne aspiiceret lucem. Fortè quia erat Regibus scriptus; & solis vatibus fas est Sybillinum carmen cognoscere. Sed quis cum mundi studiis eripisset? Vnum illud non licuisse Regi gratulandum est. Tam auidè est exceptus, tanta hominum cupiditate quærebatur, vt hoc tantum metuendum esset ne inter amanti-

um complexus tertius Adonis la-
ceraretur. Videbat ille liber viam
sibi in exteras prouincias suscipi-
endam; semitam illic aperiri pa-
rentis auctoritate, & diligentia fa-
mæ. Itaque linguarum studio in-
cubuit; vt quemlibet populum su-
is verbis salutaret. Statim Gallicè
ac Italicè loqui sciuit, Iberia quo-
que & Germania familiariter lo-
quentem obstupuerunt. Penè non
fuit populus qui hoc Regium mu-
nus sermone vernaculo descriptū
non legeret; & auara diligentia li-
brariorum non suffecit inhianti-
bus turbis, dum nemo est qui au-
gere penates suos regali dono non
festinet. Sexies in vna vrbe editus
tam subitò eumentibus defecit vt
non auidius pulmentum Alexan-
driæ in futuræ vrbis vestigijs spar-
sum auspicata Coruorū fames con-
sumpserit.

sumpserit. Primis temporibus cum
nondū adulterata virtus suam ima-
ginem vitijs permisisset inter pri-
ma regnantum ornamenta hūme-
rabatur scientiæ decus. Nullus tur-
batam digerebat Iliadem cum Pi-
sistratum Homerus inuenit, & ille
Macedo non sibi prius Parmenio-
nis industriam quam sui Stagiritæ
gratulatus est. Persæ quoque li-
bentiùs conceptum seruitutis iura-
mentum audiebant, si deferebatur
homini, quem altè magia imbui-
set; id est, qui cœlorum motus &
illas syderum vices deprehendisset
curiosus ac fœlix indagator. Sed
quoniam virtutes in arduo sunt
positæ, facile pronas hominū men-
tes in lubricum vitiorum voluptas
& inertia trahunt. Desciuere Prin-
cipes paulatim ab hac laude, & vt
ignauia suæ faucant, illi fucum rei
militaris

militaris & negotiorum præclaris
nominibus inuenerunt. Non in-
uocabo Palladem quæ has ineptias
vtroque suo ingenio refutet: & illa
mitioribus studijs & bellicis suffe-
cit; ac ne hoc dijs solis concessum
sit, ecce tibi Principem maximum,
qui in vtroque par & in vtroque
summus, sua industria cæterorum
ignauiam accusat. Sileat bifrontem
Ianum inanis antiquitas, & oculos
Argi quieti simul laborique vacan-
tes. Nec Iacobum sollicitabit tota
Iō, nec sopient omnes Mercurij
canne. Et curiosus otium regere, &
tumultum placidus nouit.

Cùm ita vngeretur iuuenis Mu-
sarum oleo vt circumspiceret si qua
esset Martis lucta, nusquam extitit
apertus hostis in quem erectos a-
culeos nobilis ira effunderet. Ita-
que vt solaretur hoc veluti dispen-
dium

dium laudis, & præterea adornaret
 animum ijs artibus quæ ad milita-
 re fastigium deducunt, lustris ac
 nemoribus voluptuarium bellum
 intulit; Hic pulcher acris animi im-
 petus, & dignus magnatibus lu-
 dus; hæc pugna

Et ferro proxima Virtus.

Negotiosa principis quies quid
 non attulit animo capaci omnium
 quæ virtus homini tribuere potest?
 studio & exercitatione sylvestri Re-
 gium illud corpus paulatim indu-
 ruit, & venandi prætextu, quibus
 patientiæ & castrorum laboribus
 non assuevit? Salebrofa, intentata,
 inuia, siue equitem, siue peditem
 ingredi modo tam facile est, vt vix
 difficile fuisse meminerit. Noctem
 vigilijs, diem equitando consume-
 re; cibo vel quieti præstitutas ho-
 ras fallere in consuetudinem im-
 portune

portunè vergentes ; & cùm diem
veluti cursitando lassauerit, comi-
tibus inuocatam salutantibus no-
ctem de fractis & Solis & suorū vi-
ribus quer. Tantum est cum bello
venatibus commercium, vt hoc
hominum venationem, illam in fe-
ras bellum aptissimè appelles. A-
lexander Hephæstione mortuo,
cum nulla amicorum solatia deli-
nirent moerentis animi solitudi-
nem, in bellum profectus est, inquit
ille, tanquam venationis iucundi-
tate positurus ægritudinis partem.
Luxus & desidia plerumque sunt
in Principum patrimonijs, & delici-
arum mollities passim ignauis ani-
mis exsecat nervos, dum non ex-
cutiunt otij vitia excitatione corpo-
ris, & virilibus ludis occupant va-
cuas mentes. Nullum medicamenti
genus maiorem infuderit salubrita-

tem ægrotantibus inertia animis,
quàm hæc exercitatio, & si verum
tateri libet, plus vitiorum venatio
quàm ferarum adhuc perdomuit.
Pompilius ille Numa quum institu-
isset propitiare deos vrbi, & sacro-
rum ritus inuehere in ferocem ad-
huc gentem, quo faciliùs tot exter-
na, tot inusitata probarentur, Ege-
riæ Deæ consortium finxit, cuius
ipse admitteretur in secretum oc-
cultis ac consitis sylvis diuinos affa-
tus celantibus; & fortuna Sertorij
cùm vltra Pyrenæos montes laceras
suæ factionis reliquias veluti ex nau-
fragio colligeret, visa est non indig-
na, cui candentis Ceruæ ministerio
Dea loqueretur. Ego certè clarissi-
mum hunc omnis memoriæ Re-
gem non absque mentis ac genij
monitu credo nunquam deflectere
ab orbita sua tot virtutes ingressum.

Et

Et si quid Diana præter inane antiquitatis nomen esset, hanc illi viuendi magistram credere, hanc venationis & pudicitiae authorem, quæ etiam castissimis eius oculis posset parcere sub Gargaphie deprehensa. Quæ hactenus de immensis virtutibus strictim ac veluti per compendium diximus, ea plerumque magnates ac Principes æmulos habent: et ab ijsdem fontibus gloriam omnes hauriunt quam potentioribus aspergant. Quis non originis suæ claritatem extollit? Quis Principum non designat secula veluti domesticis fastis, & pene ab orbe condito enituisse suam stirpem, aut ipse credit, aut ab alijs credi cupit? Quis non deinde auspiciatis natalibus ortus est, si domesticæ tabulæ inueniunt fidem? Scientiarum quoque splendor,

dor, quamquam ita Regum aciem
perstringere solet, vt in aspiciundis
illis vicarijs aliorum oculis vtantur,
tamen & eruditos asciscere in ne-
gotiorum partem solent, & musas
saltem ad ostentationem alere. At
verò pulcherrima virtus, quam à
cunis excultam pene solus hic
Princeps possidet, vix reliquit cæ-
teris quod in æmulationem oppo-
nant; integritas vitæ, & castimo-
nia, pene hoc ipso purior, quod
tandiu in Iacobi pectore conqui-
euit. Ea est Principum hac ætate
licentia, vt inuiolata integræque
vitæ nullum precium; libidini &
voluptatibus tradere sceptrum vi-
deantur ipsi qui imperant. ô lau-
dē omni posteritatis admiratione
dignam! Princeps iuuenis, corrup-
tissimo quo, illecebris laudum spe-
cie abblandientibus, etiam in illa
regione

regione vbi tot Nymphæ quot mulieres nascuntur, tam incorrupta adolescentiæ initia præstitit, vt nunquam maledictis patuerit, nunquam sit turpiori suspitione inundatus. Ingressus deinde robustiorem ætatem docuit vitia apum more gerere bellum. si primum aculeum fregeris, torpere languidam libidinem, & vereri laceßere expertam fortitudinem hostis. Et quoniam Principum mores veluti in publica tabula describunt quid virtutis nomine quid vitij cenferi sua ætate velint, cum studiosa Principis iuuentus, etiam verborum licentiam à Regis auribus exclusam cerneret; vidit hanc legem sibi dictam, vt parceret adolescentiæ, & hunc ætatis ludum penè supra senectutis seueritatem temperaret: nec enim Principem

id in alijs laudaturum, cuius ipse sibi impunitatem esse nollet. Undique itatim compressæ veluti ergastulo cupiditates, & cum hæc Cleopatra non domaret Augustum ijsdem artibus quæ in Iulium & Antonium valuerant, non fuit deinde cui Romanorû ipsa placeret. Tantæ virtuti Regis par vnica merces fuit. Hanc illi fata solutam voluerunt; vt saltem Principes discant fœlicitatem à dijs virtutibus emere. Lectissimam coniugem, & quæ, si vixisset temporibus quo Iupiter & Cælites amabant, inuenisset deos laudatores, aut ipse sibi elegit, aut potius virtus inuenit; et Serenissimam Annam ex paterna Cimbriæ Regia ad Scotiæ solium & vtroque dignissimas tædas mirifico popularium applausu inuitauit. Consenserant omnia in auspiciatissimas

spicatissimas tēdas ; præter infoelices genios quos in his nuptijs certum est vidisse aliquid humano generi foelix, vel ideo quia turbabant. Erigebatur tempestatibus mare, & illustrissima virgo ubi Scotiam suam oculis vsurpabat, miravis fortium ! statim fremente fluctu applicabatur ad alia littora, & statata ventorum rabies imperatiminis seuiebat. Rex interim, qui dignis iam ignibus mentem permiserat, cum hoc licere ventis frenderet, docuit neminem plus iustis amoribus tribuere, quàm qui iniustos contempsit. Pulcherrimo animi impetu paucis comitibus in nauem conscendit. Delatusque ad Nympham suam foelicissimo cursu, obstupuit ad fortunam quæ velut ex omnibus sæculis elegerat hanc virginem, cui vel Hyppolitus

tus feritatem posuisset. Duxit igitur in thalamum primò vitæ sociam, & foelicitatis partem; Deinde consentient iam pelago, & excisis in authore sua sortibus, etiam in domum Regnumq; collocavit, & ex ea illam sobolem, illos tot Regum nepotes sustulit qui hodie mirabili indole totum orbem quàm late Britannię fama peruenit diuersa multiplicique expectatione suspendunt. Hoc illi in contemptæ libidinis præmium, & lubricæ ætatis stabilitatē. Qua laude quis cum eo Principū siue nostro, siue maiorum sæculo conferendus?

Nulla virtute propiùs ad numina Reges accedunt, quàm quòd magis inanium supplicum votis honorantur, quàm magnificis victimis foeliciū & ostentantium bona sua penè ad inuidiam deorum.

rum. Parcimonia, angusta priuatorum virtus, & quædam diffidentia conscriptorum conditionis suæ. liberalitas, & magnificentia est regiorum animorum veluti purpura, & discrimen tantæ sortis, penè supra mortalitatem erectæ. ô naturæ foelicitatem, quæ nunquam magnitudinē suam ignorauit! Ita se à prima ætate gessit, vt semper fidem ac beneuolentiam mercatus sit ingentibus donis, & æquauit magni Macedonis indolē, qui exhausto regalis opulentia patrimonio, sibi spem reseruare professus est ea confidentia quam ipsi dii non auderent fallere. Neque spes alterutrum defraudauit. Huic Asiam, & Lydorum, Syrorumque delicias comparauit, & quem modò Illyriorum latrocinia infestabant, ipsi Gangi & rubri maris accolis

colis formidabilem penè extra fol-
lis limites manu duxit ; isti ingen-
tia regna conspirante Britannia, e-
tiam in amplioris imperij pignus,
dedit , & pulcherrimam famam,
vtique Principibus non contem-
nendam, quia leuibus populorum
animis dominatur, ipsamet plerun-
que leuis, & quam non nisi magnæ
virtutes stabiliunt. Vereor ne si
plura dicendi capita facio, videar
omnes inclyti Regis dotes posse
ad numerum redigi, aut stultè, aut
impiè credidisse. Non omit-
tam tamen illam virtutem , qua non
melius probatur sublimis animi
constantia, & robustæ mentis dig-
nitas: scilicet æquabilitas animi in
periculis, & secura minantium fa-
torum contemptio ; qua parte De-
us immortalis ! Quem tanto Regi
parem aut mendax producat anti-
quitas,

quitas, aut vana posterorum expectet fiducia? Perthæ, & insidiæ, & magnanimitas veluti deducti in maculas Regis, non antea nepotibus excident quàm ipsum virtutis nomen morietur. In hoc maxime vereor ne hæreat posterorū fides, quod ipsi qui aderant, qui intuebantur, oculis suis imperatibus credere dubitarunt. Princeps inermis, incautus, solitarius, etiam discincta veste, & patentibus in vulnera membris, nefaria fraude & sacrilegis insidijs circumuentus, intentato in iugulum ferro, ea oculorum serenitate parricidam aspexit, ut hoc interrito vultu penè gladium excusserit cunctanti, & iam serio attendenti quale numen violasset. Nec dubitauere qui primi ad opem intrauerunt, quin eodem esset vultu, quem paulò ante in nemoribus

ribus securus venator tulerat. Adeo
nihil dignitati terror detraxerat;
sed se armauerat vindex scelerum
maiestas, & oculis ac fronte loquē-
tibus proclamabat cum illo magno
Arpinate, ô quisquis es hominum,
Marium tangis? Quem deinde
pluries sceleratorum tela deuoue-
runt? Quoties per eius latus ap-
petita insulæ salus; & laborauit
fortuna extorquere facinoribus
vocem qua deprehenderentur?
Num ille propterea timidior? num
aliquid de pristina serenitate remi-
sit? Testis hæc ingens veluti in
tranquillo mari tempestas, & fla-
gitiorum omnium in hanc ætatem
maximum atque turpissimum;
quod Regis ac Senatus crudelissi-
ma cæde Britanniam delere, &
sanguine ac puluere veluti defun-
ctam patriam obuoluere parabat,
ne

ne amplius agnosci dignitas eius posset. Tantum flagitium tam repente ac penè tumultuariè apertum, num ademit Regi constantiam, num pacem ac tranquillitatem animi quam in sapiente desideravit Zeno? Cùm ex tanto incendio, tot artibus & simulatione coniecto, erupisset non tam scintilla quædam, quàm fumus ac nebulæ; id est, argumenta, sed illa perobscura & incerta, destinati facinoris, hæc omnibus infra curam ponentibus, solus Rex & suo & diuino genio compulsus non contempsit. iussit indagari sceleris vestigia, & excuti suspicionum latebras; ne aut sua culpa moreretur, aut fortunæ beneficio viveret. Quæ istæc prudentia? Quæ sceptris omnibus & immortalitate digna sagacitas? Cùm deinde per-

ditorum facinus iam ex tenebris
suis esset extractum, cum flagitij
moles & praesentis periculi terror
nondum cervicibus depulsus vide-
retur, solus ille cui maximè om-
nes timuerant, Rex solus intui bata
serenâque fronte constitit. Quae
demum ista magnitudo animi!
quàm digna Heroum temporibus
& confortio virtus? Tibi, pater pa-
triae, imperium quod hodie tua
virtute viuit diutissimè fata sospi-
tent; tibi vitam, quam tot homi-
num millia tuæ immortalis pruden-
tiae debent, omnes hodie Galliae
deuotionis exemplo destinant; &
cum recentem facinoris memori-
am ventura saecula remouerint, se
semper Britannia, & nepotes, tibi
incolumitatem debere annuis so-
lemnitatibus fateantur. Tot insi-
dijs iam a cunis mirabili Numinis
consilio

consilio ereptus, cum etiam non expectasset improborum scelus donec nasceretur, num propterea difficilior aditu, num scrupuloso animo anxius sibi solitudinem ac carcerem indixit? Affari singulos, omnibus bene dicere, commodare patientissimas aures, & augustam maiestatem dignitati, facilitatem naturæ suæ dare, nec hos modò qui intra orbis sui limites sunt, cognoscere, sed qui toto penè terrarum orbe viuunt, excellentes, industrios, nobiles, dignos quos ad illum fama ac celebritas pertulerit. Te ipsum, te inquam qui hæc legis, ô si te tua virtus aut dignitas exemit è latebris vulgi; si te esse aliquid aut fortuna iussit, aut artificium, aut natura, magnus iste Rex, spondeo, & non ignorat & diligit. Hæc ille mirabi-

li natura cum tam sanctè Caledo-
niam suam regeret, vt foelicitati
popularium suorum plerique in-
uiderent, ecce tibi subito effusa
largitio fatorum & totius Britan-
niæ imperium, ea inter Principem
ac populum concordia, vt plus
gauderent qui tradebantur. Hoc
materno paternoque iure debitum
sceptrum, legitima vtrunque suc-
cessio detulerat. Sed tantum om-
nium fauorem neque legum au-
thoritas, neque generis beneficium
dare potuit. Fama atque virtus, &
ijs maior coelestium consiliorum
vis, hosce molles aperuerunt adi-
tus venienti ad hæreditatem tam
foelicem. Et certè tam beneuolo
populo grande fidelitatis pretium
solutum est. Quot bellorum atro-
citatem redemit hæc immortalis
consilij prudentia? quam foeliciter
submouit

submouit externos hostes, & imminentes vbique turbines, si se ipsa insula incepisset lacerare? ipsa quoq; Iuerna tot cladibus debilis habuit ver illud speciosissimū quo respirare primū iussa est, & intœlici bello dare securissimam missionem. Et nunc illæ gentes quæ diuersis antea studijs agebantur, facto noui imperij corpore in sapientissimi capitis spiritu conquieuerunt. Quòd si qua non vaticinantis animi auguria, sed humane coniectura solertię valet, ijs fundamenti hoc solium nititur, quæ vix vlla vis temporum, aut fortunæ iniquitas euertet. Quam numerosa iuuentus? quam armorum studiosa ac diligens? quæ deinde Magnatū solertia, & capaces animi, qui non Regnorum aliquot, sed totius orbis negotia digerant? Populus &

longa quiete compositus, & quem
nulla vis in Principes excitet, gna-
rus tot experimentis hæc furiosa
tumultuantium coepta, vt ratione,
ita successu, fortunaque destitui.
Hæc est nobilissima triumphi Bri-
tannici pompa; Rex optimus ma-
ximus, opes, coniunctio, tranquil-
litas: vbique sui aut amor sparsus
aut terror. Nec dubito quin ap-
plausuræ sint omnes gentes trium-
phanti, quoniam Britanniam hoc
sæculo gentes omnes, aut verentur
aut amant.

FINIS,

BRANDS

1940-1941

10. 11. 1941

100

1990

100

This image shows a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf of a book. The paper has a slightly textured appearance with some minor discoloration and small dark spots, possibly due to age or handling. There is a faint, illegible impression of text from the reverse side of the page, which is visible through the paper.

The image shows a dark, heavily textured surface, likely the cover or endpaper of an old book. The texture is grainy and uneven, with various shades of dark gray and black. There are numerous small, light-colored specks and fibers visible throughout the material. A prominent vertical crease or fold is visible on the right side of the image. The overall appearance is aged and worn.